

RUKOUS, VALITUS JA TOIVO

Onko sinun helppo ilmaista tunteitasi? Näkyvätkö ilo ja suru sinusta päällepäin? Uskallatko huutaa tuskasta tai valittaa? Pelkäätkö, että ihmiset kaikkoavat luotasi, jos sinä ilmaiset kärsimystäsi? Tai jaksatko sinä kuunnella toisen valitusta? Jaksatko olla hänen lähellä, jos itse et ole joutunut saman kärsimyksen kohteeksi? Tai oletko itkenyt läheisesi lankeamista tai huokaillut oman kansamme luopumusta?

Juutalaisilla on vieläkin tapa istua menetyksen kokeneen kanssa seitsemän päivää. Siinä ei kovin paljon puhuta, vaan itketään ja huokaillaan. Näin tekivät aluksi Jobinkin ystävät. Tärkeintä silloin oli ja on läsnäolo. Oletko saanut kokea, miten Jumala on erityisen lähellä, kun sinulla on surua, kun sinä valitat ja itket? Jumala antaa sinun valittaa ja purkaa tunteitasi. Tuskan ilmaiseminen ja surun työstäminen on meille tärkeää. Juutalaisilla oli tapana myös kirjoittaa pitkiä valitusvirsiä menetettyjen läheisten muistoksi. Tällainen on esimerkiksi Daavidin valituslaulu Saulista ja Joonatanista, 2.Sam.1:17-27.

Jeremia oli hyvin nuori noin 20 vuotias, kun Jumala kutsui hänet kansojen profeetaksi. Jumala itse pani ankarat sanansa Jeremian suuhun. Hän joutui nuhtelemaan Juudaa sen syntivelasta, joka oli ”Sodoman syntiä suurempi”. Jeremian ikäinen kuningas Joosia oli vielä yrittänyt saada aikaan kansassa hengellistä uudistusta. Se jäi kuitenkin hyvin lyhyeksi ja pinnalliseksi. Jeremia kirjoitti itkuvirren nuoren Joosian kuoleman jälkeen, 2.Aik.35:25. Kun kansa lankesi yhä syvemmälle, ei parannussaarna enää tehonnut. Kansa ei kääntynyt epäjumalan palveluksesta elävän Jumalan puoleen. Siksi Jeremian piti ennustaa Juudan tuho ja pakkosiirtolaisuus. Jeremia oli hyvin herkkä profeetta, joka kärsi kansansa puolesta ja itkien julisti tuomioita. Hänen kirjoittamanaan on pidetty myös Valitusvirsiä kirja, joka kuvaa hyvin Jeremian tunteiden syvyyttä, tuskaa ja rakkautta kansaansa kohtaan, vaikka hän itse joutui kärsimään heidän taholtaan epäoikeudenmukaisuutta, pilkkaa, lyöntejä ja häväistystä jalkapuuissa sekä vankeutta liejuisessa kaivossa.

Ennen Jerusalemin tuhoa Jumalan kirkkaus oli poistunut temppelistä, ja profeetta Hesekiel sai näyn, jossa kuusi kaupungin rankaisijaa tuli tuhoaseet käsissään pohjoisesta. Heidän keskellään oli pellavavaatteisiin pukeutunut mies. Hänelle Jumala sanoi: ”Kulje Jerusalemin halki, koko kaupungin läpi laidasta laitaan, ja tee merkki (hebreaksi tav = ristinmuotoinen kirjain muinaishebreassa) kaikkien niiden otsaan, jotka huokaavat ja valittavat kaupungissa tehtävien iljettävyyksien tähden”, Hes.9:1-7. Näihin merkittyihin jäljessä tulevat rankaisijat eivät saaneet kajota. Tuomioita ei enää pystytty muuttamaan, mutta Jumala kuuli huokailijoiden valituksen jumalattomuuden tähden, heidät merkittiin ja he pelastuivat.

Valitusvirsiä kirjoittamisen aikaan Juuda on jo saanut tuomionsa. Babylonia on vallannut ja hävittänyt Jerusalemin ja sen temppelin v. 587 eKr, ja kansa on siirretty pakkosiirtolaisuuteen. Koko valitusvirsissä ei sanallakaan mainita Babyloniaa, vaan ainoastaan valitetaan Juudan kurjuutta. Jeremia tietää, että Herra on sallinut tämän onnettomuuden Juudan omien syntien ja luopumuksen tähden. ”Herra on saattanut sen murheelliseksi sen rikkomusten paljouden tähden”, Val.1:5. Jeremia valittaa väärin profeettojen julistamia näkyjä, jotka olivat petosta ja harhaa. He eivät paljastaneet kansan syntejä, vaan tuudittivat heidät petollisiin uniin. Jeremia kehottaa vielä kansaa: ”Nouse, kohota valitushuuto yöllä, kun alkavat yövartiot. Anna sydämesi vuotaa kuin vesi Herran kasvojen edessä. Kohota kätesi häntä kohden pienten lastesi elämän puolesta, kun he nääntyvät nälkään kaikkien katujen kulmissa”, Val.2:19.

Jeremia itse vuodattaa kaiken tuskansa, kipunsa, pettymyksensä, masennuksensa, koko sydämensä Herran eteen luvussa 3: "Minä onneton mies! Paljon olen kärsinyt, Herra on lyönyt minua vihansa sauvalla. Hän kuljetti minua, vei minut pilkkopimeään. – Minusta tuli kaiken kansan pilkka, ainainen ivan aihe. – Hän polki minut maan tomuun, pani hampaani jauhamaan soraa. Minä kadotin onneni päivät, unohdin, millaista on elää rauhassa. Minä sanoin: 'Kaiken olen menettänyt, Herra on vienyt minulta toivon'. – Minä en voi unohtaa onnettomuuttani, en saa sitä mielestäni", Val.3:1,2,14,16-18,20. Ja kuitenkin tämän toivottomuuden keskelle sarastaa valoa ylhäältä. Sen Jeremia oli saanut kokea jo kohottaessaan katseensa ylös liejuisesta kaivosta sanoen: "Herra, kuopan syvyydestä minä huudan sinun nimeäsi. Kuule ääneni! Älä sulje korvasi, kun anon apua ja pelastusta. Sinä tulet luokseni, kun huudan sinua, ja sanot: 'Älä pelkää'. Herra, sinä ajat minun asiaani, sinä lunastat minut", Val.3:55-58.

Valitusten keskellä Jeremia saa myös kansalleen toivon ja lohdutuksen sanoja: "Herra ei hylkää, ei hylkää iäksi. Vaikka hän kurittaa, hän myös armahtaa, suuri on hänen laupeutensa. Ei Herra iloitse siitä, että hän kurittaa ihmistä", Val.3:31-33. Baabelin vankeuden aika päättyisi 70 vuoden jälkeen. Todellisen toivon Jeremia valaa kansalleen ja myös meidän sydämiimme sanoilla: "Herran armoa on se, että vielä elämme, hänen laupeutensa ei lopu koskaan. Joka aamu Herran armo on uusi, suuri on hänen uskollisuutensa. Sieluni sanoo: 'Herra on kaikkeni, häneen minä turvaan.' Herra on hyvä sille, joka panee toivonsa häneen, sille, joka häntä etsii", Val.3:22-25.

Valitusvirsien toiseksi viimeisessä jakeessa pyydetään: "Herra anna meidän palata luoksesi, niin me palaamme. Uudista päivämme entiselleen!" Lupauksen uudesta liitosta ja Israelin kansan uudistuksesta Jeremia sai jo tuomion julistusten keskellä. "Kaukaa ilmestyi minulle Herra: 'Iankaikkisella rakkaudella minä olen sinua rakastanut, sen tähden minä olen vetänyt sinua puoleeni armosta. Minä rakennan sinut jälleen ja sinä tulet rakennetuksi, neitsyt Israel'", Jer.31:3,4. "Katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä teen Israelin heimon ja Juudan heimon kanssa uuden liiton; en sellaista liittoa, jonka he ovat rikkoneet. ... Vaan tämä on se liitto, jonka minä teen Israelin heimon kanssa niiden päivien tultua, sanoo Herra: Minä panen lakini heidän sisimpäänsä ja kirjoitan sen heidän sydämiinsä; ja niin minä olen heidän Jumalansa ja he ovat minun kansani. Silloin ei enää toinen opeta toistansa eikä veli veljeänsä sanoen: 'Tuntekaa Herra'. Sillä he kaikki tuntevat minut pienimmästä suurimpaan, sanoo Herra; sillä minä annan anteeksi heidän rikoksensa enkä enää muista heidän syntejäänsä", Jer.31:31-34. Jeremian profetiassa Uudesta liitosta siirrytään jo Israelin armoihin ottamiseen ja rauhan valtakuntaan. "Katso, minä tuon heidät pohjoisesta maasta, kokoan heidät maan perimmäisiltä ääritä ... suurena joukkona he palajavat tänne. Itkien he tulevat ja minä johdatan heitä, kun he kulkevat rukoillen. ... Sillä minä olen Israelin isä ja Efraim on minun esikoiseni", Jer.31:8-9.

Israelin kansan kohdalla näemme Jumalan erityisvalinnan, johdatuksen ja valtavan uskollisuuden. Jumalan pelastushistoriaan sisältyvät myös kansoille annetut etsikko- ja armonajat. Jumalan pyhyys vaatii Jumalan kunnioitusta niin kansoilta kuin yksilöiltä. Jumala kasvattaa rakkaudellaan, johon kuuluu myös kuri ja rangaistukset. Jos nämä eivät saa kansaa kääntymään, tuomiot tulevat. Miten on meidän kansamme kohdalla? Lähes 400 vuotta on kansamme saanut lukea Raamattua omalla kielellään (v. 1642 koko Raamattu). Olemme saaneet Jumalan armosta monia hengellisiä herätyksiä ja uudistuksia. Jumala on herätellyt meitä myös vaikeiden aikojen ja sotien kautta. Viime sodan aikana kansamme vielä huokaili, itki ja rukoili Jumalan edessä. Jumala kuuli rukouksemme ja saimme pitää itsenäisyytemme. Elämmekö nyt hyvinvoinnin seurauksena luopumuksen aikaa?

Arkkipiiispa Gustav Johansson (1844-1930) sai vuonna 1920 kansallispyhäkössämme Turussa Suomen tulevaisuutta koskevan ilmestyksen. Hän oli ollut pimeänä iltana kävelyllä ja huomannut valojen olevan päällä Tuomiokirkossa. Hän oli ihmetellyt, mikä tilaisuus on noin myöhään. Kun hän astui kirkkoon, hän näki valtavan suuren, kirkkaan enkelin seisovan alttarin edessä paljastettu miekka kädessään. Jumalan enkeli ilmoitti, että Suomea kohtaa kolme kovaa tuomiota: "Ensiksi miekan kärki kastuu, toiseksi miekka menee puoliväliin ja kolmanneksi miekka menee kahvaa myöten. Kansasi tulee kokemaan kolme tällaista miekan iskua ja näkemään kolme suurta sotaa, jolloin miekka isketään Suomeen. Yksi isku on jo tullut, mutta kaksi on vielä tulematta. Suomi tulee kestäämään nämä kaksi miekan iskua, mutta kolmas on uppoava syvälle kahvaa myöten, elleivät kristityt palaa takaisin Raamattuun ja täyty Pyhällä Hengellä sekä tee parannusta kaikesta, missä parannusta voi löytyä."

Vakava sana ajallemme. Onko Jumalan Sana ja käskyt hylätty jo lainsäädännänkin alueella? Saako moraalittomuus ja kuolemankulttuuri vallata maamme? Vai löytyykö kansamme joukosta vielä tarpeellinen määrä huokailijoita ja rukoilijoita, joilla on tav-merkki eli ristinmerkki otsissa?

Historia todistaa, miten Israelin kansa on joutunut kulkemaan mitä vaikeimman vainojen tien. Se on oppinut myös, mitä toivo merkitsee. Viime holokaustin aikana tuli ilmi, että kammottavissa olosuhteissa parhaiten selvisivät elossa ne, jotka pitivät kiinni toivosta. Vihollismaiden keskellä asuessaan Israelin kansa joutuu jälleen kääntymään apua anoen ja toivoen Jumalan puoleen. Vankiloissa ja keskitysleireillä olleet kristityt ovat kertoneet, minkä voiman ja toivon on antanut Jumalan Sana, raamatunlauseet, joita he ovat toistelleet. He ovat kokeneet rukouksessa Jeesuksen läsnäoloa ja saaneet katsella ristiinnaulittua, joka on kantanut koko maailman syntitaakan harteillaan. Heidän oma kärsimyksensä on keventynyt ristiinnaulitun sanoessa: "Katsokaa ja nähkää: onko kipua, minun kipuni vertaista", Val.1:12. Hän, joka on runneltu meidän pahojen tekojemme tähden, kuollut ja ylösnoussut, antaa parhaimman lohdutuksen ja toivon uudesta elämästä.

Huokauksiimme yhtyy ympärillämme koko luomakunta, joka odottaa Jumalan lasten ilmestymistä ja vapautumista turmeluksen orjuudesta. Huokailumme keskellä meillä on elävä toivo pelastuksesta ja ruumiimme lunastuksesta, kuten Paavali kirjoittaa: "Sillä toivossa me olemme pelastetut. ... Mutta jos toivomme, mitä emme näe, niin me odotamme sitä kärsivällisyydellä... Me emme tiedä, mitä meidän pitää rukoileman, niin kuin rukoilla tulisi, mutta Henki itse rukoilee meidän puolestamme sanomattomilla huokauksilla", Room.8:24-26.